

Datum

2019-11-18

Vår referens

Christina Ek

Utvecklingssamordnare

christina.ek@malm.se

Tjänsteskrivelse

Rapportering avseende stimulansmedel inom området psykisk hälsa år 2019 samt planering för år 2020

ASN-2019-10547

Sammanfattning

Malmö stad har beviljats statliga stimulansmedel inom området psykisk hälsa för år 2019. Arbetsmarknads- och socialnämnden redogör för hur dessa medel använts samt presenterar en handlingsplan inom området för år 2020.

Rapporten överlämnas till funktionsstödsnämnden då denna nämnd sedan 2017-05-01 har ansvar för fördelning av dessa stimulansmedel samt för Malmö stads samlade åiterrapportering till Sveriges Kommuner och Landsting hur medlen använts. Funktionsstödsnämnden har även ansvar för att rekvirera och administrera stimulansmedel för år 2020 (STK-2017-92).

Förslag till beslut

1. Arbetsmarknads- och socialnämnden godkänner rapporten Rapportering av stimulansmedel inom området psykisk hälsa år 2019 samt planering för år 2020.
2. Arbetsmarknads- och socialnämnden skickar rapporten till Funktionsstödsnämnden för Malmö stads samlade rapportering till Sveriges kommuner och Landsting.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse ASN 191218 Rapportering stimulansmedel inom psykisk hälsa år 2019 samt planering år 2020
- Uppdrag psykisk hälsa 2019 års handlingsplan
- Skånes läns gemensamma handlingsplan Överenskommele Psykisk hälsa år 2018
- Skånes läns gemensamma analys Överenskommelse Psykisk hälsa år 2018

Beslutsplanering

ASN presidieberedning 2019-12-04

Arbetsmarknads- och socialnämndens arbetsutskott 2019-12-12

Arbetsmarknads- och socialnämnden 2019-12-18

Beslutet skickas till

Funktionsstödsnämnden Malmö stad.

Ärendet

Överenskommelser mellan Socialdepartementet och SKL

Socialdepartementets satsning *Plan för riktade insatser för området psykisk hälsa (PRIO-plan)*, beslutades 2012 och har lett till årliga överenskommelser mellan Socialdepartementet och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Överenskommelserna fastställer inriktningsmål samt ger kommuner och landsting möjlighet att ta del av statligt utvecklingsstöd. Sedan år 2016 är det statliga stödet utformat som stimulansmedel istället för som tidigare prestationsbaserade medel.

Överenskommelsen *Överenskommelse inom området psykisk hälsa 2019* beslutades av regeringen den 19 juni 2019. Den bygger på tidigare överenskommelser mellan staten och SKL och har som syfte att fortsätta skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa. Arbetet ska utgå från ett gemensamt ansvarstagande från berörda aktörer med målsättningen att befolkningen ska erbjudas behovsanpassade och effektiva insatser av god kvalitet, såväl vad gäller förebyggande och främjande insatser, som medicinsk behandling och sociala insatser.

Enligt överenskommelsen ska landsting och kommuner precis som tidigare år ta fram en handlingsplan utifrån fem fokusområden:

- Förbyggande och främjande insatser
- Tillgängliga, tidiga insatser
- Delaktighet och rättigheter
- Utsatta grupper
- Ledning, styrning och organisation

SKL har idag inga besked kring hur det blir med eventuella stimulansmedel till kommuner och regioner år 2020. Inför 2020 ser regeringen behov av att göra en analys av hur de olika reformerna på hälso- och sjukvårdsområdet bör utformas för att möjliggöra ett samlat grepp om de områden som lyfts fram i januariavtalet. Vidare ingår att analysera hur de riktade statsbidragen bör utformas på ett sätt som underlättar uppföljning och effektutvärdering samtidigt som den administrativa bördan för mottagarna begränsas. I analysarbetet ingår även att se över på vilket sätt staten på ett så effektivt sätt som möjligt kan stödja landstingen och den kommunala hälso- och sjukvården i arbetet med att utveckla vården och inom vilka områden som överenskommelser kan vara ändamålsenliga.

Handlingsplaner i Skåne och Malmö

Malmö stads lokala handlingsplan för 2019 är en revidering av 2018 års handlingsplan och omfattar ASF och FSF. Den bygger på de fem fokusområden som SKL fastställt i den nationella överenskommelsen. Malmö stads lokala handlingsplaner utgår från Skånegemensam analys¹ och handlingsplan² som årligen följs upp, revideras och kompletteras av Kommunförbundet Skåne (Kfsk) och Region Skåne. Det har inte gjorts någon skånegemensam analys eller handlingsplan år 2019 på grund av att beslutet om stimulansmedel kom så sent på året.

Fördelning av stimulansmedel i Malmö stad

Malmö stad har tilldelats 11 608 737 kronor i allmänna stimulansmedel för riktade insatser inom

¹ Skånes läns gemensamma analys, Överenskommelse psykisk hälsa 2018 (uppdaterad för 2019)

² Skånes läns gemensamma handlingsplan, Överenskommelse psykisk hälsa 2018 (uppdaterad för 2019)

området psykisk hälsa 2019. Arbetsmarknads- och socialnämnden tilldelas 5 409 000 kronor enligt överenskommelse mellan förvaltningsdirektörerna på arbetsmarknads- och socialförvaltningen och funktionsstödsförvaltningen.

Funktionsstödsnämnden ansvarar för att rekvirera och administrera stimulansmedel i Malmö stad efter beslut av Kommunstyrelsen våren 2017 (STK-2017-92). Funktionsstödsförvaltningen (FSF) ska genom samverkan med hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen (HVOF) och arbetsmarknads- och socialförvaltningen (ASF) gemensamt överenskomma hur stimulansmedlen ska fördelas (FSN-2017-171).

Rapportering till SKL

Kommuner och landsting ska redovisa till SKL hur 2019 års stimulansmedel har använts, resultat samt en aktuell uppföljning och en redovisning av uppnådda resultat utifrån handlingsplanerna upprättade 2016–2018. Redogörelsen för 2019 ska ske senast 31 januari 2020.

Malmö stads åiterrapportering av 2019 års erhållna stimulansmedel kommer att göras av FSF efter samråd med ASF. Beskrivningen av förvaltningarnas utvecklingsarbete, resultat/effekter kopplat till den lokala handlingsplanen samt redovisning av förbrukade medel 2019 ska åiterrapporteras till funktionsstödsnämnden februari 2020. Åiterrapporteringen ska även innehålla en handlingsplan för år 2020.

Malmö stads handlingsplan 2019

Handlingsplanen bygger på förbättringsområden inom de fem fokusområden som SKL fastställt i den nationella överenskommelsen med regeringen. De förbättringsområden som prioriterats i handlingsplanen syftar till att fortsätta utvecklingsarbeten som påbörjats. Respektive förbättringsområde innefattar mål med tillhörande aktiviteter och indikatorer för uppföljning.

Fokus-områden	Förebyggande och främjande insatser	Tillgängliga tidiga insatser	Enskildas delaktighet och rättigheter	Utsatta grupper	Ledning, styrning och organisation
Mål	Säkerställa att malmöbor får rätt stöd och hjälp utifrån ett helhetsperspektiv	Erbjuda olika former av stöd till anhöriga	Höja kompetensen hos medarbetare	1. Hälsoundersökning & psykologbedömning 2 Säkerställa och erbjuda adekvat/sammanhållet stöd	1. Arbetslivsriktad rehab och sysselsättning. 2 . Säkerställa stöd utifrån behov
Nya Aktiviteter	Utveckla och implementera socialpsykiatri team Pilotgrupp inom ASF går återhämtningsutbildning. Förstärka socialpsykiatri teamet med psykiatrikonsult	Anhörigutbildning Hälsocirkel	Utbildning i case managermodellen Utbilda i case managermodellen Projektledare inom ASF för implementering av nya utskrivningslagen	Psykologbefattningar. Marknadsföra Ungavuxnamott. Utbildning i vägledning Samverkanstruktur med allmänpsykiatri Inventera gemensamma boendeformer	Utvidgning av målgrupp till samsjuklighet. Aktivitetskatalog Fler mötesplatser Återhämtningsskola

Rapportering avseende aktiviteter i handlingsplanen år 2019

Handlingsplanen för år 2019 är precis som förra året gemensam för ASF och FSF. Då besked om stimulansmedlen kom sent i år har några av de planerade aktiviteterna inte hunnit påbörjas under året. Nedan rapporteras de aktiviteter som genomförts under 2019 inom ASF. De aktiviteter som inte har påbörjats och som förvaltningen ser fortsatt behov av har kommit med i handlingsplanen för år 2020.

FOKUSOMRÅDE 1 – Förebyggande och främjande insatser.

Förbättringsområde: Samverkan och helhetssyn

- **Socialpsykiatriska teamet**

Personer med socialpsykiatrisk problematik förekommer inom både ASF och FSF. Hösten 2018 startades det socialpsykiatriska teamet som består av medarbetare från båda förvaltningarna. Teamet arbetar stadsövergripande men har ingen myndighetsutövning utan uppdraget består i huvudsak av operativt arbetet i individuella ärenden samt samordnande, rådgivande och konsulterande gentemot medarbetare. Under året har teamet arbetat med att utvecklat sitt arbete samt att marknadsföra och tydliggöra sin roll i organisationen och i förhållande till samarbetspartners. Teamet har även tillgång till en sjuksköterskekonsultresurs på deltid.

- **Kompetensutveckling i återhämtningsinriktat arbetssätt**

En aktivitet handlar om att öka kompetensen hos socialsekreterare som möter målgruppen. Under våren 2019 gick en pilotgrupp utbildning i återhämtningsinriktat arbetssätt tillsammans med FSF:s medarbetare. Syftet var att utvärdera arbetssättets användbarhet inom den egna förvaltningens verksamheter för att ta ställning till om och i så fall inom vilka verksamheter som

metoden ska implementeras. En utvärdering har gjorts av de medarbetare som deltog i piloten och flera chefer gick på en informationsdag om arbetssättet. Mot bakgrund av detta har beslut fattats att implementera återhämtningsinriktat arbetssätt inom relevanta verksamheter, med start 2020.

FOKUSOMRÅDE 3 – Enskildes delaktighet och rättigheter

Förbättringsområde: Delaktighet

- **SIP/SVU**

Mina planer är Region Skånes och de skånska kommunernas IT-verktyg för Samordnad individuell plan (SIP) och Samverkan vid utskrivning från slutenvård (SVU). Verktöget används för att planera och säkra en färdigbehandlad persons hemgång från slutenvård och för att upprätta SIP. I *Mina planer* kan kallelser till SIP skickas digitalt mellan huvudmän och verksamheter och upprättade SIP kan dokumenteras. För säker inloggning i systemet krävs SITHS-kort³ och annan teknisk utrustning.

Sedan 2018 har fokus varit att implementera *Mina planer* och att berörda medarbetare ska få utbildning i *Mina planer* samt SITHS-kort. Under 2019 utbildades enheterna för ekonomiskt bistånd (ca 270 medarbetare). År 2020 kvarstår den sista etappen av implementeringen som är enheterna för barn och unga.

FOKUSOMRÅDE 4 – Utsatta grupper

Förbättringsområden: Barn och unga, unga vuxna (neuropsykiatrisk diagnos och självskadebeteende) samt personer med samsjuklighet

- **Ungavuxna-mottagningen**

Ungavuxna-mottagningen startade 2018 och är ett samarbete mellan ASF och primärvården. Den riktar sig till unga vuxna som behöver stöd eller hjälp gällande personliga problem, relationer, frågor kring fysisk eller psykisk hälsa med mera. Syftet är att få hjälp att utveckla verktyg och färdigheter som gör att man klarar av livets utmaningar bättre.

Sedan starten år 2018 har ASF bemannat mottagningen med två medarbetare. Stimulansmedlen har under 2019 finansierat två heltidstjänster. Under året har verksamheten utvecklats kontinuerligt för att möta brukarnas behov av stöd. Aktiviteter har genomförts för att marknadsföra och synliggöra mottagningen i organisationen.

- **Första hjälpen för psykisk ohälsa - för att upptäcka psykisk ohälsa i tid**

Utbildningen Första hjälpen till psykisk hälsa, lär ut de vanligaste diagnosgrupperna och hur tecken på olika slag av psykiskt lidande kan vägleda medarbetarna att upptäcka, ta kontakt och hjälpa till på rätt sätt. Under 2019 utbildade arbetsmarknads- och socialförvaltningen tre instruktörer i Första hjälpen till psykisk hälsa. Under året har tio utbildningar genomförts och sammanlagt har 155 medarbetare inom förvaltningen utbildats.

Medarbetarna är generellt nöjda med utbildningen och uppger att den har gett ökad kunskapen att upptäcka psykisk ohälsa. Cheferna till de medarbetare som gått utbildningen har fått en

³ SITHS – en tjänstlegitimation för både fysisk och elektronisk identifiering.

information om utbildningsinnehåll för att kunna stötta implementeringen på ett bra sätt. Sammanlagt har 12 chefer deltagit på chefsinformationsträffarna.

- **Specialisttjänst för barn och unga**

En specialpedagog har anställts på Kriscentrum boende för stöd till de barn och deras mammor som är placerade där. Stödet består i att se till att skolbarnen erbjuds undervisning och strukturerade återkommande pedagogiska aktiviteter under boendetiden. En uppföljning via barnenkäter visar att barnen uppskattar gemensamma aktiviteter, utflykter etc.

- **Samverkansstruktur mellan ASF och FSF**

ASF och FSF ska arbeta fram en hållbar samverkansstruktur för att säkerställa rätt stöd till de personer med psykiska funktionsnedsättningar som behöver hjälp från båda nämndernas verksamheter. I slutet av 2018 startades en gemensam ledningsgrupp för socialpsykiatri för ASF och FSF. Ledningsgruppen ska arbeta för att skapa och upprätthålla en fungerande samverkan mellan förvaltningarna genom att tydliggöra reglementen och gemensamt driva ett strategiskt utvecklingsarbete för målgruppen. Ledningsgruppen är också Malmö stads forum att bereda frågor som avhandlas i de samverkansforum för psykisk hälsa som nämnderna har med Region Skåne.

Ledningsgruppen bestod från början av avdelningschefer och utvecklingssamordnare. Under våren 2019 utökades ledningsgruppen till att även omfatta enhetschefer från båda förvaltningarna. Under 2019 har ledningsgruppen arbetat med att identifiera glapp mellan förvaltningarna samt åtgärder mot dessa.

Rapportering avseende förbrukade medel 2019

Nedan rapporteras fördelningen inom ASF av de generella stimulansmedlen.

Avdelning	Aktivitet	Belopp (kr)
Norr	Bemanning av socialpsykiatriskt team.	650 000
Öster	Bemanning av socialpsykiatriskt team.	650 000
Söder	Bemanning av socialpsykiatriskt team.	650 000
Väster	Bemanning av socialpsykiatriskt team.	650 000
Innerstaden	Bemanning av socialpsykiatriskt team.	650 000
Innerstaden	Unga-vuxna-mottagning	1 250 000
Social Resurs	Specialpedagog på Kriscentrum boende	650 000
Strategiska	Utbildningar Första hjälpen psykisk hälsa.	259 000
	Totalt	5 409 000

Handlingsplan och planerade aktiviteter år 2020

Handlingsplanen för år 2020 är precis som förra året gemensam för ASF och FSF och innehåller samma fokusområden. Handlingsplanen revideras under hösten av ledningsgruppen för socialpsykiatri och beräknas blir klar och beslutas i december. Revideringen handlar främst om

förändring av aktiviteter. Nedan redovisas de förbättringsområden och aktiviteter som ASF hittills har identifierat. Det kan eventuellt tillkomma aktiviteter i den slutgiltiga handlingsplanen samtidigt kan det behöva göras prioriteringar av aktiviteter eftersom det ännu inte är klart hur mycket medel Malmö stad tilldelas och hur den interna fördelningen blir.

FOKUSOMRÅDE 1 – Förebyggande och främjande insatser.

Förbättringsområde: Samverkan och helhetssyn

Socialtjänstförvaltningarnas gemensamma rutiner/processer, för när en brukare har kontakt med mer än en förvaltning, ska uppdatera och se över. Arbetet görs utifrån från en modell för tjänstedesign och inom ramen för SOFS 2011:9; Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Under 2020 ska chefer och 1:e socialsekreterare inom fokusområde Vuxen gå utbildning i Återhämtningsinriktat arbetssätt. Därefter ska arbetssättet implementeras genom att ASF utbildar egen/egna utbildare och medarbetare.

Arbetet i det stadsövergripande socialpsykiaritteamet ska ses över och utvecklas under året och teamets uppdrag ska tydliggöras.

Utbildningar i Första hjälpen till psykisk hälsa ska fortsätta under 2020 och planeringen är 12 utbildningar och två chefsinformationer. Under 2020 ska FSF och ASF börja erbjuda denna utbildningen även till anhöriga och brukarföreningar.

Fokusområde Barn och unga ska arbeta för att hitta former för samarbete med skolförvaltningarna för ett sammanhållet förebyggande arbete.

FOKUSOMRÅDE 2 – Tillgängliga insatser

Förbättringsområde: Anhöriga

ASF ska utreda behovet av en tjänst som samordnar eller arbetar med stöd till anhöriga.

FOKUSOMRÅDE 3 – Enskildes delaktighet och rättigheter

Förbättringsområde: Delaktighet

ASF och FSF ska tillsammans utarbeta en struktur för att arbeta utifrån Case manager modellen både inom vuxna och barn/unga. Därefter kan det bli aktuellt att utbilda medarbetare inom ASF och FSF i Case manager modellen.

Sista etappen av implementering av *Mina Planer* planeras genomföras nästa år. Då ska berörda medarbetare inom Barn och familj utbildas samt få tillgång till SITHS-kort och teknisk utrustning.

FOKUSOMRÅDE 4 – Utsatta grupper

Förbättringsområde: Barn och unga, Unga vuxna samt samsjuklighet

Förvaltningarna ska tillsammans arbeta vidare med att förbättra samarbete vid akut placering av barn med funktionsnedsättning utifrån föräldrars bristande kapacitet. Ansvarsfördelning ska

tydliggöras och rutiner och checklistor ska upprätta för medarbetarna. Även processer för att säkra övergången från barn/unga till vuxna ska tas fram och gemensam kompetensutveckling för medarbetare inom ASF och FSF ska kopplas till detta arbetet.

Den specialpedagog som arbetar på Kriscentrum boende för stöd till barnen som är placerade där med sina mammor, ska fortsätta under 2020.

Ledningsgruppen för socialpsykiatri ska utifrån reglementen och delegationsordningar arbeta fram en vägledning för medarbetarna utifrån en helhetssyn på de brukare som tillhör målgruppen. Ledningsgruppen ska göra en översyn av vad som behöver vidareutvecklas för att behoven ska tillgodoses hos målgruppen. I detta ingår att genomföra en gemensam inventering av boendeformer med och utan stöd som finns för målgruppen inom de båda förvaltningarna.

FOKUSOMRÅDE 5 – Ledning, styrning och organisation

Förbättringsområde: meningsfull sysselsättning, fritid och arbetsrehabilitering

ASF ska arbeta för att införa metoderna Supported Employment⁴ (SE)/Individual Placement and Support⁵ (IPS) riktat till personer med samsjuklighet, missbruk/beroende och försörjningsstöd.

Ansvariga

Petra West Stenkvist Enhetschef

Katarina Lindeberg Avdelningschef

Britt-Marie Pettersson Förvaltningschef

⁴ SE är en metod för att arbeta med personer med funktionsnedsättning och personer som har en utsatt eller missgynnad situation, så att de kan få/ återgå till, och behålla en anställning på den öppna arbetsmarknaden.

⁵ IPS är en standardiserad och manualbaserad form av SE.